

**UCHWAŁA NR XL/277/2021
RADY GMINY WOLANÓW**

z dnia 29 grudnia 2021 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Gminy Wolanów na rok 2022 oraz Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Wolanów na rok 2022

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1372 ze zm.), art. 4¹ ust. 1, 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119), art. 10 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050), uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Gminy Wolanów na rok 2022 oraz Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Wolanów na rok 2022, stanowiące odpowiednio załącznik nr 1 i nr 2 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Wolanów.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2022 roku.

Przewodniczący Rady Gminy

Jacek Murawski

Załącznik Nr 1
do Uchwały Nr XL/277/2021
Rady Gminy Wolanów
z dnia 29 grudnia 2021 roku

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
GMINY WOLANÓW NA ROK 2022**

Wolanów, grudzień 2021r.

RODZIAŁ I. WPROWADZENIE

Alkoholizm jest chorobą społeczną, której konsekwencje dotyczą osoby uzależnione oraz członków ich rodzin. Niewłaściwe korzystanie z napojów alkoholowych prowadzi do wielu negatywnych konsekwencji, które występują w wymiarze: jednostkowym, społecznymi ekonomicznym:

- 1) samozniszczenie osób uzależnionych od alkoholu (w tym np. degradacja zdrowia fizycznego, życia emocjonalnego i społecznego funkcjonowania);
- 2) szkody występujące u członków rodzin alkoholowych (np. rozpad rodziny, zaburzenia emocjonalne wszystkich członków rodziny –szczególnie dzieci);
- 3) alkoholowa dezorganizacja środowiska pracy (np. absencja, wypadki, obniżenie wydajności pracy, w efekcie bezrobocie);
- 4) naruszanie prawa i porządku przez osoby nietrzeźwe (np. picie w miejscach publicznych, przestępczość, przemoc w rodzinach alkoholowych, prowadzenie pojazdów w stanie nietrzeźwości);
- 5) naruszenia prawa związane z handlem napojami alkoholowymi (np. sprzedaż alkoholu osobom niepełnoletnim);
- 6) uszkodzenia rozwoju psychofizycznego pijącej młodzieży (np. spadek wieku inicjacji alkoholowej, wzrost spożycia alkoholu przez dzieci i młodzież).

Szkód powodowanych przez alkohol nie można całkowicie uniknąć, ale można zmniejszyć destrukcyjne skutki nadużywania alkoholu poprzez podejmowanie wszechstronnych działań w tym zakresie.

W świetle współczesnych badań dostępność fizyczna i ekonomiczna alkoholu wpływa bezpośrednio na wielkość spożycia i związane z tym rozpowszechnienie problemów zdrowotnych, społecznych i ekonomicznych. Zatem kiedy alkohol jest łatwo dostępny, konsumpcja rośnie, natomiast kiedy ograniczy się jego dostępność, spożycie alkoholu i problemy z tym związane zmniejszą się. Ograniczanie dostępności alkoholu jest jednym z działań z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi. Może obejmować formę ekonomiczną –relacja między ceną alkoholu a dochodami potencjalnych konsumentów, na którą samorządy nie mają wpływu oraz formę dostępności fizycznej–gęstość sieci punktów sprzedaży. W dyskusjach politycznych podnoszone są postulaty, również ze strony producentów alkoholu, że najskuteczniejszą strategią jest edukacja. Edukacja jest ważna, ale pełni jedynie rolę uzupełniającą obok polityki kontroli i ograniczeń w dostępności alkoholu

Regulacje dotyczące dostępności wydawania i cofania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia na miejscu i poza miejscem sprzedaży, kontrola przestrzegania zasad obrotu tymi napojami na terenie gminy Wolanów regulują:

- Uchwała Nr XXV/172/01 Rady Gminy w Wolanowie z dnia 07 września 2001 r. w sprawie zasad usytuowania na terenie gminy miejsc sprzedaży napojów alkoholowych i warunków sprzedaży tych napojów.
- Uchwała Nr XLIV/241/2018 Rady Gminy w Wolanowie z dnia 16 lipca 2018 r. w sprawie ustalenia liczby zezwoleń na sprzedaż napojów zawierających powyżej 4,5% alkoholu z wyjątkiem piwa przeznaczonych do spożycia poza miejscem i w miejscu sprzedaży.

Gmina Wolanów jest gminą wiejską. Zajmuje powierzchnię 82,85 km²; wg stanu na dzień 6 listopada 2020 roku, zamieszkuje ją 8.904 mieszkańców, wśród których 6.944 osób to mieszkańcy powyżej 18 roku życia. W roku 2019 na terenie gminy funkcjonowało 30 punktów sprzedaży

alkoholu, w tym 7 w punktach gastronomii, przy maksymalnej liczbie 50 punktów z założeniem, że każda placówka posiadałaby wszystkie trzy rodzaje pozwoleń.

Tabela. *Populacje osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych (dane GUS i własne).*

		w Polsce 38 383 000 osób	w gminie Wolanów 8 904 osób
Liczba osób uzależnionych od alkoholu	około 2 % populacji	767 660	178
Dorośli żyjący w otoczeniu alkoholika	około 4 % populacji	1 535 320	356
Dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholików	około 5 % populacji	1 919 150	445
Osoby pijące ryzykownie i szkodliwie	około 5-7% populacji	od 1 919 150 do 2 686 810	od 445 do 623

Na szczeblu krajowym aktem prawnym regulującym kwestie alkoholowe jest ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982r. Ustawodawca większość kompetencji, obowiązków i środków finansowych na rozwiązywanie problemów alkoholowych przekazuje gminom (reguluje m.in.: kwestie związane z realizacją zadań w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi, procedurę wydawania i korzystania z zezwoleń na obrót napojami alkoholowymi, a także przepisy karne). Działania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych powinny, w myśl art. 4¹ ustawy, obejmować w szczególności:

- 1) Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.
- 2) Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.
- 3) Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych.
- 4) Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.
- 5) Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13' i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Na szczeblu lokalnym zagadnienia w zakresie profilaktyki oraz minimalizacji szkód społecznych i

indywidualnych, wynikających z używania alkoholu reguluje uchwalany corocznie Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Opisane w nim działania są realizowane na terenie gminy Wolanów zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia, o którym mowa w art.9 ust.1 ustawy z dnia 11 września 2015r. o zdrowiu publicznym oraz rekomendacjami Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest podstawowym dokumentem określającym zakres i formę realizacji działań związanych z przeciwdziałaniem alkoholizmowi na terenie gminy Wolanów. Program tworzy spójny system działań naprawczych i profilaktycznych, zmierzających do zapobiegania powstawaniu nowych problemów alkoholowych oraz zmniejszeniu skutków tych, które aktualnie występują.

ROZDZIAŁ II. CELE PROGRAMU

1. Głównym celem jest ograniczenie negatywnych konsekwencji społecznych, w tym szczególnie szkód zdrowotnych i zaburzeń życia rodzinnego, wynikających z używania alkoholu.

2. Cel będzie realizowany w obszarach:

- 1) Profilaktyki uniwersalnej –adresowanej do wszystkich mieszkańców, bez względu na stopień indywidualnego ryzyka występowania problemów związanych z używaniem alkoholu(np.: programy opóźniania inicjacji alkoholowej);
- 2) Profilaktyki selektywnej –adresowanej do grup o podwyższonym ryzyku wystąpienia problemów związanych z używaniem alkoholu; to działania o charakterze uprzedzającym a nie naprawczym(np.: zajęcia socjoterapeutyczne dla dzieci z problemem alkoholowym);
- 3) Profilaktyki wskazującej –adresowanej do grup lub osób, które wykazują symptomy problemów związanych z używaniem alkoholu, ale nie spełniają kryteriów diagnostycznych picia szkodliwego lub uzależnienia (np.: programy redukcji szkód);
- 4) Terapii (leczenie, interwencja) – obejmującej osoby wymagające specjalistycznej pomocy w związku z uzależnieniem lub współuzależnieniem (np.: programy terapeutyczne dla osób współuzależnionych, programy ograniczania picia – tzw. pop, itp.);
- 5) Rehabilitacji (postępowanie po leczeniu) – realizacja programów readaptacji poprzez wsparcie psychologiczne, socjalne i społeczne, w tym także działalność środowisk abstynenckich (np.: treningi zapobiegania nawrotom w uzależnieniu, grupy wsparcia dla „absolwentów”, którzy ukończyli terapię leczenia uzależnienia, grupy AA, kluby abstynenta).

ROZDZIAŁ III. ZADANIA I DZIAŁANIA WYNIKAJĄCE Z PROGRAMU

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.

Działanie	Wskaźniki
1) Motywowanie osób uzależnionych do rozpoczęcia procesu leczenia i wyjścia z uzależnienia oraz kierowanie tych osób do odpowiednich poradni i	- liczba zarejestrowanych pacjentów -liczba osób podejmujących proces leczenia po raz pierwszy

instytucji.	
2) Prowadzenie postępowania przygotowawczego w sprawach o nałożenie obowiązku leczenia odwykowego osób uzależnionych od alkoholu i kierowanie wniosków do Sądu.	<ul style="list-style-type: none"> -liczba posiedzeń GKRPA -liczba sporządzonych opinii biegłych sądowych -liczba osób wobec, których wszczęto postępowanie sądowe, zmierzające do nałożenia obowiązku leczenia odwykowego

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Działanie	Wskaźniki
1) Prowadzenie Punktu Konsultacyjnego ds. Uzależnień i Przemocy, udzielanie wsparcia psychologicznego i pomocy prawnej dla osób z problemem alkoholowym, jak i członków ich rodzin.	<ul style="list-style-type: none"> -liczba osób, którym udzielono konsultacji -liczba godzin realizowanego działania -liczba osób, którym udzielono porad prawnych -liczba godzin pomocy psychologicznej
2) Prowadzenie rozmów z osobami nadużywającymi alkoholu oraz ich bliskimi przez członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób z którymi prowadzono rozmowy - liczba godzin realizowanego działania
3) Prowadzenie wyjazdowych obozów i kolonii socjoterapeutycznych dla dzieci z rodzin zagrożonych uzależnieniami oraz przemocą w rodzinie; dofinansowanie wyjazdu rodziców i prawnych opiekunów podopiecznych na ww. wyjazdy.	<ul style="list-style-type: none"> -liczba beneficjentów uczestniczących w koloniach wyjazdowych -liczba podmiotów realizujących wakacyjne obozy i kolonie
4) Zwiększenie kompetencji służb w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez m.in. superwizję i szkolenia.	<ul style="list-style-type: none"> -liczba godzin (doradztwa, szkoleń, superwizji) -liczba uczestników
5) Propagowanie wiedzy na temat FAS - alkoholowego zespołu płodowego i FASD -spektrum alkoholowych uszkodzeń	<ul style="list-style-type: none"> -liczba zorganizowanych akcji: konferencji, szkoleń, warsztatów -liczba uczestników akcji: konferencji,

płodu.	szkoleń, warsztatów
--------	---------------------

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych w szczególności dla dzieci i młodzieży.

Działanie	Wskaźniki
1) Prowadzenie na terenie szkół i innych placówek oświatowych programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży.	–liczba realizowanych programów profilaktycznych –liczba uczestników
2) Prowadzenie otwartych półkolonii, warsztatów, zajęć dla ogółu dzieci i młodzieży, spędzających ferie i wakacje w miejscu zamieszkania (gmina Wolanów).	–liczba uczestników –liczba zrealizowanych godzin –średnia liczba uczestników na cyklicznych działaniach grupowych
3) Organizowanie i wspieranie projektów i akcji związanych z przeciwdziałaniem nietrzeźwości kierowców,	–liczba projektów –liczb uczestników projektów –liczba rozdysponowanych materiałów edukacyjnych
4) Realizowanie programów, projektów dla rodziców, w celu podniesienia ich kompetencji wychowawczych.	–liczba projektów –liczba uczestników projektów –liczba rozdysponowanych materiałów edukacyjnych –średnia liczba uczestników na cyklicznych działaniach grupowych
5) Organizowanie lub współdział w lokalnych lub ogólnopolskich projektach profilaktycznych (tj. kampanie społeczne, akcje, konkursy itp.).	–liczba projektów –liczba uczestników projektów –liczba rozdysponowanych materiałów edukacyjnych –średnia liczba uczestników na cyklicznych działaniach grupowych.
6) Organizowanie działań edukacyjnych, kontrolnych i interwencyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych.	–liczba projektów –liczba uczestników projektów –średnia liczba uczestników na cyklicznych działaniach grupowych
7) Monitorowanie skali problemów alkoholowych oraz problemów związanych z przemocą w rodzinie, poprzez	–liczba przeprowadzonych badań, sondaży, diagnoz i ewaluacji.

prowadzenie lokalnych badań, sondaży, diagnoz i ewaluacji a także publikowanie ich wyników.	
8) Opracowywanie, wydawanie, zakup i rozpowszechnianie materiałów edukacyjnych dotyczących problematyki uzależnień, przemocy domowej, wykluczenia społecznego, jak również doposażenie mieszkańców miasta, wybranych grup docelowych lub Realizatorów Programu w materiały i przedmioty związane z w/w problematyką.	–liczba rozdysponowanych materiałów edukacyjnych

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

Działanie	Wskaźniki
1) Prowadzenie działań wspierających abstynencję i trzeźwienie osób uzależnionych, w tym: organizowanie obozów motywujących do leczenia i trwania w abstynencji; organizowanie integracyjnych imprez turystycznych, krajoznawczych, kulturalnych, sportowych itp., mających na celu promowanie stylu życia wolnego od uzależnień.	–liczba projektów / programów / działań –liczba uczestników projektów / programów / działań –liczba rozdysponowanych materiałów edukacyjnych–średnia liczba uczestników na cyklicznych działaniach grupowych
2) Udzielanie rekomendacji oraz pomocy merytorycznej organizacjom pozarządowym, działającym na rzecz osób uzależnionych, współuzależnionych i zagrożonych uzależnieniami.	–liczba udzielonych rekomendacji oraz pomocy merytorycznej –liczba organizacji zwracających się o udzielenie rekomendacji lub pomocy merytorycznej
3) Organizowanie i udział w konferencjach, szkoleniach oraz warsztatach itp. podnoszących kwalifikacje i poszerzających umiejętności Realizatorów Programu.	–liczba zorganizowanych konferencji, szkoleń, warsztatów –liczba uczestników konferencji, szkoleń, warsztatów

5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i art. 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego

Działanie	Wskaźniki
-----------	-----------

1) Dokonywanie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na prowadzenie sprzedaży napojów alkoholowych.	- liczba kontroli - liczba ujawnionych nieprawidłowości
2) Cofanie zezwolenia na handel napojami alkoholowymi w przypadku stwierdzenia sprzedaży napojów alkoholowych: osobom, których zachowanie wskazuje, że znajdują się w stanie nietrzeźwości, osobom do lat 18, a także na kredyt lub pod zastaw.	- liczba wydanych decyzji
3) W przypadku złamania zakazu promocji i reklamy napojów alkoholowych, podejmowanie interwencji i występowanie przed sądem jako oskarżyciel publiczny z pominięciem prokuratury. Przedstawicielami do występowania w charakterze oskarżyciela publicznego są: Przewodniczący lub Zastępca Przewodniczącego Komisji.	- liczba interwencji
4) Opiniowanie wniosków przedsiębiorców ubiegających się o zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych pod względem zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałami Rady Gminy:	- liczba wydanych opinii, w tym negatywnych.

CZĘŚĆ IV. REALIZATORZY PROGRAMU

Głównym realizatorem Programu jest Urząd Gminy Wolanów. W realizacji Programu uczestniczą również m.in.:

1) Jednostki organizacyjne Gminy Wolanów:

- a) **placówki oświatowe** - PSP Bieniędzice, PSP Mniszek, PSP Wolanów i ZSP Sławno - prowadzą profilaktyczną działalność informacyjną i edukacyjną adresowaną do dzieci i młodzieży oraz rodziców. Szkoły realizują Programy Wychowawczo – Profilaktyczne.
- b) **Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wolanowie** - udziela pomocy społecznej osobom i rodzinom z problemami uzależnień m.in. od alkoholu. Monitoruje sytuację w środowisku. Udziela wsparcia w formie pracy socjalnej. Zadaniem pomocy społecznej jest również zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym po przez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielniania osób i rodzin oraz integracji ze środowiskiem.
- c) **Gminne Centrum Kultury i Biblioteka w Wolanowie** - promuje bezpieczny i „wolny” od środków psychoaktywnych styl spędzania wolnego czasu, w szczególności w ramach realizacji projektów adresowanych do dzieci i młodzieży,
- d) **SP ZOZ w Wolanowie** - dokonuje wczesnego rozpoznawania uzależnienia alkoholowego oraz kieruje do placówki specjalistycznej

2) Inne podmioty:

- a. **Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych** - inicjuje działania w zakresie określonym w art.4¹ ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi; Wnosi do sądu o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego; Dokonuje kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.
- b. **Posterunek Policji w Wolanowie** - realizuje zadania związane w szczególności z zapobieganiem destrukcyjnym skutkom zachowań osób uzależnionych w miejscach publicznych. Realizują również programy informacyjno-edukacyjne adresowane do dzieci i młodzieży.
- c. **lokalne środowiska samopomocowe** – prowadzą działania związane z przeciwdziałaniem alkoholizmowi
- d. **inne podmioty działające wg ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie, którym powierzono realizację zadań publicznych w obszarze ochrony zdrowia i przeciwdziałania alkoholizmowi na terenie gminy.**

CZĘŚĆ V. ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – zwana dalej GKRP, inicjuje działania w zakresie określonym w art. 4¹ ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, w tym pełni funkcję doradczą i opiniującą przy konstruowaniu i realizacji GPRPA. Podejmuje czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego – art.26 uat.3 w/w ustawy, opiniuje wnioski o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych pod względem zgodności z uchwałami, określającymi warunki lokalizacji i limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych. Członkowie GKRP, zgodnie z art.18 ust.8 cytowanej ustawy, mogą na podstawie upoważnienia Wójta dokonywać kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.
2. Wynagrodzenie dla przewodniczącego oraz pozostałych członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wolanowie ustala się w następującej wysokości:
 - 1) za udział w posiedzenie komisji jej przewodniczący otrzymuje kwotę 300,00 zł. brutto,
 - 2) za udział w posiedzeniu komisji zastępca przewodniczącego otrzymuje kwotę 250,00 zł brutto,
 - 3) za udział w posiedzenie komisji jej członek otrzymuje kwotę 200,00 zł brutto.
3. Wynagrodzenie, o którym mowa powyżej przysługuje za udział w posiedzeniu Komisji niezależnie od czasu jego trwania, w tym również za posiedzenie zwołane na potrzeby przeprowadzenia u sprzedawców kontroli warunków przestrzegania zezwoleń na sprzedaż i podawanie alkoholu.
4. Posiedzenia Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w roku 2022 zaplanowane zostały w liczbie 12 i będą się odbywać w miarę potrzeb średnio raz w miesiącu, chyba że wystąpią uzasadnione potrzeby zwołania komisji w innym lub dodatkowym terminie, w ramach posiadanych środków finansowych.
5. Zasady i terminy wypłaty wynagrodzenia określać będą stosowana umowy zawierana przez Wójta Gminy Wolanów z członkami komisji na okres objęty niniejszym Programem.

ROZDZIAŁ VI. USTALENIA KOŃCOWE

1. Sposób realizacji programu

- 1) Pełnomocnik wójta ds. profilaktyki uzależnień umiejscowiony w strukturze Urzędu Gminy Wolanów inicjuje oraz koordynuje realizację Programu, odpowiedzialny jest również za formalną i merytoryczną prawidłowość wydatkowanych środków przeznaczonych na realizację zadań wynikających z Programu, współpracę i obsługę techniczną i organizacyjną Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz ewaluację.
- 2) Nadzór nad realizacją programu sprawuje sekretarz gminy Wolanów.
- 3) Kontroli prawidłowości wykonywania zadań w ramach Programu przez Realizatorów dokonują upoważnieni pracownicy Urzędu Gminy. Prawo kontroli przysługuje w toku realizacji zadań lub po ich zakończeniu, zarówno w siedzibie Realizatorów, jak i w miejscu realizacji zadań. Realizatorzy zadań na żądanie kontrolujących są zobowiązani udostępnić lub dostarczyć dokumenty i inne nośniki informacji oraz udzielić ustnie lub na piśmie wszelkich informacji i wyjaśnień, dotyczących kontrolowanych zadań.
- 4) Realizacja działań wynikających z Programu zostanie dostosowana do warunków i sytuacji epidemicznej kraju, a wszelkie czynności modyfikujące w zaplanowanych działaniach, realizowane będą w oparciu o obowiązujące przepisy oraz rekomendacje m.in. Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Edukacji Narodowej, Głównego Inspektora Sanitarnego, Krajowego Biura do spraw Przeciwdziałania Narkomanii.

2. Źródła finansowania gminnego programu rozwiązywania problemów alkoholowych w roku 2021.

- 1) Realizacja Gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na rok 2022 prowadzona będzie w oparciu o środki własne Gminy uzyskane z wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na podstawie przepisów ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2277 ze zm.) oraz z pozyskanych środków zewnętrznych pochodzących z Unii Europejskiej. Plan wydatków Programu na 2022 rok jest określony w uchwale budżetowej na 2022 rok.
- 2) Środki finansowe przeznaczone na realizację Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Gminy Wolanów w roku 2022 znajdować się będą w wyodrębnionym koncie w strukturze budżetu gminy, merytorycznie jest to dział 851 rozdział 85154 – „Ochrona zdrowia – przeciwdziałanie alkoholizmowi”
- 3) W 2022 roku wysokość dochodów z tytułu opłat za wydane zezwolenia planuje się na kwotę 171 607,00 zł.
- 4) Na realizację zadań określonych w Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2022 rok przeznacza się kwotę 153.607,00 zł.

3. Ewaluacja

Narzędzia ewaluacji Programu:

- 1) monitoring realizacji zadań, wynikających z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych prowadzony na bieżąco.
- 2) sprawozdania finansowego i merytorycznego z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych sporządzone w terminie do 31 marca 2022r.

Załącznik Nr 2
do Uchwały Nr XL/277/2021
Rady Gminy Wolanów
z dnia 29 grudnia 2021 roku

**GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
DLA GMINY WOLANÓW
NA ROK 2022**

Wolanów, grudzień 2021 r.

Spis treści

I. WSTĘP	3
II. AUTORZY PROGRAMU	4
III. PODSTAWA PRAWNA	4
IV. DIAGNOZA	4
V. CELE PROGRAMU	7
VI. ZADANIA PROGRAMU	7
VII. ADRESACI PROGRAMU	10
VIII. METODY REALIZACJI PROGRAMU	11
IX. FORMY REALIZACJI PROGRAMU	12
X. SPOSOBY REALIZACJI ZADAŃ W PROGRAMIE	12
XI. REALIZATORZY PROGRAMU	12
XII. FINANSOWANIE PROGRAMU	13
XIII. EWALUACJA PROGRAMU	13

I. WSTĘP

Jednym z priorytetów Gminy Wolanów a jednocześnie jej zadaniem jest utworzenie Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2022. Program zawiera zadania własne gminy wynikające z art. 10 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomani, które obejmują:

1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem.
2. Udzielanie pomocy psychologicznej i prawnej rodzinom, w których występują problemy narkomanii.
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo - rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo - wychowawczych i socjoterapeutycznych.
4. Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii.
5. Pomoc społeczna osobom uzależnionym i ich rodzinom dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Wójt Gminy w celu realizacji zadań opracowuje projekt Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii, biorąc pod uwagę cele operacyjne dotyczące przeciwdziałania narkomanii, określone w Narodowym Programie Zdrowia. NPZ wskazuje kilka obszarów aktywności samorządów lokalnych w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom m. in.:

1. Edukacja zdrowotna i profilaktyka uzależnień (uniwersalna, selektywna, wskazująca) realizowana zgodnie z wynikami badań naukowych (w tym epidemiologicznych) oraz dobrą praktyką w dziedzinie przeciwdziałania uzależnieniom.
2. Monitorowanie i badania problematyki związanej z sytuacją epidemiologiczną w zakresie używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i NSP.
3. Edukacja kadr (w tym szkolenia) uczestniczących w realizacji zadań z zakresu profilaktyki uzależnień.
4. Poszerzanie i udoskonalanie oferty oraz wspieranie realizacji programów profilaktyki o naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności, w szczególności zalecanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego.
5. Poszerzanie i podnoszenie jakości oferty pomocy psychologicznej, socjoterapeutycznej i opiekuńczo-wychowawczej dla dzieci z rodzin z problemem uzależnienia.
6. Redukcja szkód, leczenie, rehabilitacja i reintegracja społeczna osób uzależnionych oraz ich bliskich.

w zakresie uzależnienia od narkotyków:

1. Zadania na rzecz ograniczania stosowania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i NSP.
2. Prowadzenie poradnictwa w ramach ogólnopolskiego telefonu zaufania oraz poradni internetowej.
3. Objęcie leczeniem substytucyjnym co najmniej 30% osób uzależnionych od opioidów.
4. Zwiększanie liczby programów terapeutycznych skierowanych do użytkowników przetworów konopi i osób uzależnionych od nich.
5. Realizacja działań mających na celu ograniczenie podaży środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP.

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2022 stanowi część Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2016-2025 w zakresie profilaktyki uzależnień oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z używania narkotyków.

Program skierowany jest do wszystkich mieszkańców gminy Wolanów, w szczególności do osób uzależnionych od środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP (Nowych Substancji Psychoaktywnych), bądź zagrożonych uzależnieniami, ich rodzin, osób dotkniętych przemocą w rodzinie jak również do dzieci i młodzieży ze szkół z terenu gminy Wolanów.

II. AUTORZY PROGRAMU

Grupa robocza ds. uzależnień składająca się z przedstawiciela Urzędu Gminy Wolanów tj. Pełnomocnika ds. profilaktyki uzależnień, pracownika socjalnego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wolanowie, pielęgniarki z Ośrodka Zdrowia w Wolanowie, kierownika Komisariatu Policji w Wolanowie, dyrektora Publicznej Szkoły Podstawowej w Mniszku, psychologa, terapeuty uzależnień przy merytorycznym udziale i wsparciu sekretarza Gminy Wolanów oraz Fundacji Pozytywna Profilaktyka. Projekt Programu był konsultowany m. in. przez trenerów podczas szkolenia „Przeciw uzależnieniom - skuteczny samorząd 2021” - zadania publicznego realizowanego w ramach Narodowego Programu Zdrowia i współfinansowanego ze środków Funduszu Rozwiązywania Problemów Hazardowych, będących w dyspozycji Ministra Zdrowia, w ramach konkursu przeprowadzonego przez Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii.

III. PODSTAWA PRAWNA

Podstawę prawną Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2022 stanowi głównie Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r., poz. 2050), ale także realizacji zadań szczególne zastosowanie mają następujące aktualne akty prawne:

1. Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz.U. z 2021 r., poz. 694).
2. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025 (Dz. U. z 2021 r., poz. 183).
3. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r., poz. 1119).
4. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2018 r., poz. 969).
5. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r., poz. 1876).
6. Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2021 r., poz. 711).
7. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r., poz. 305).
8. Ustawa z dnia 11 września 2019 r. o prawie zamówień publicznych (Dz. U. z 2021 r., poz. 1129).
9. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r., poz. 1372).

IV. DIAGNOZA

Według danych Urzędu Stanu Cywilnego liczba mieszkańców w Gminie Wolanów na dzień 20.12.2021 roku wynosiła 8 848 osób, w tym 6 901 osób pełnoletnich. Oprócz danych statystycznych do planowania działań z zakresu profilaktyki, niezbędna jest diagnoza głównego problemu

występującego w środowisku lokalnym. Jednym z problemów zdrowotnych na terenie województwa mazowieckiego jest nadużywanie substancji psychoaktywnych przez młodzież, ale nie tylko. Wspólnym celem powinno być wzmacnianie czynników chroniących i osłabienie czynników ryzyka, które przedstawia poniższa tabela:

Problem zdrowotny: Nadużywanie substancji psychoaktywnych	
<p>Czynniki chroniące:</p> <ul style="list-style-type: none"> - brak dostępu i respektowanie ograniczeń, - przekonanie o szkodliwości, - negatywne oczekiwania, - silna więź z rodzicami, - łatwość komunikacji z rodzicami, - rodzina pełna, - nadzór na dziećmi, - wysoka samoocena, - pozytywny klimat szkoły, - przynależność do grupy rówieśniczej, - osobowość (łagodny, spokojny), - niepodatność na wpływy, - otoczenie kulturowe, - dobre wyniki w nauce, - duże zaangażowanie rodziców a aktywność dziecka, - zaangażowanie dziecka w konstruktywną działalność (kluby młodzieżowe, wolontariat). 	<p>Czynniki ryzyka:</p> <ul style="list-style-type: none"> - łatwa dostępność różnych substancji psychoaktywnych, - przekonanie o braku konsekwencji lub niskiej szkodliwości, - pozytywne oczekiwania związane z używaniem, - brak więzi z rodzicami, - konflikty rodzinne, - rodzina niepełna, - słaby nadzór nad dziećmi, - niska samoocena, - zachowania problemowe w szkole, - brak przynależności do grupy rówieśniczej, - osobowość (impulsywny), - podatność na wpływy, - brak otoczenia kulturowego, - wczesne niepowodzenie w nauce, - małe zaangażowanie rodziców w aktywność dziecka, - brak zaangażowania dziecka w konstruktywną działalność.
<p>Szkody zdrowotne spowodowane substancjami psychoaktywnymi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ostre zatrucie (przedawkowanie) - wychudzenie, wyniszczenie - zakrzepy w żyłach i zatoki tętnicze - infekcja HIV i choroba AIDS - wirusowe zapalenie wątroby HBV, HCV, HDV, rzadziej HAV - zakażenia bakteryjne, w tym posocznice - np. gronkowiec złocisty - zapalenia płuc, oskrzeli, zatok - owrzodzenie skrzydełek nosa i okolicy pod nosem - martwica przegrody nosowej - choroby przenoszone drogą płciową - patologie ciąży i porodu - napady drgawkowe - ropnie, ropowice skóry w miejscach po zastrzykach 	<p>Szkody społeczno-ekonomiczne spowodowane substancjami psychoaktywnymi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - osłabienie więzi rodzinnych - bezdomność - bezrobocie - konflikty z prawem - inwalidztwo - utrata zdolności do samodzielnego i odpowiedzialnego funkcjonowania - obciążenie społeczeństwa pomocą socjalną

Tabela nr 1. Problem zdrowotny wśród dzieci i młodzieży.

Poważnym problemem są nowe substancje psychoaktywne. Są stosunkowo łatwiej dostępne i w przekonaniu zarówno młodych ludzi, jak i ich rodziców, mniej niebezpieczne. Z badania ESPAD przeprowadzonego w 2020 roku wynika, że wśród Polaków na terenie województwa mazowieckiego istnieją osoby, które używają substancji psychoaktywnych oraz dostarczają uzupełniającego wskaźnika rozpowszechnienia używania tych środków przez młodzież. Wprawdzie z odpowiedzi respondentów nie można w prosty sposób wyliczyć liczby osób używających poszczególnych środków, ale mogą one w pewnym stopniu pełnić rolę kontrolną wobec oszacowań uzyskanych na podstawie informacji dotyczących używania tych substancji przez respondentów. Wskaźnik rozpowszechnienia używania substancji w najbliższym otoczeniu badanych można też z pewnymi zastrzeżeniami interpretować jako wskaźnik ryzyka sięgania po te substancje. Znaczne rozpowszechnienie substancji wśród przyjaciół respondenta może zwiększać szanse na to, że będzie on ich używał. Rozkłady odpowiedzi na to pytanie o to, ilu zdaniem respondenta jego przyjaciół używa poszczególnych substancji psychoaktywnych zawiera tabela nr 2. Badani na to pytanie odpowiadali przy użyciu skali, której krańce wyznaczane były przez odpowiedzi: „nikt” i „wszyscy”. Przedstawione w tabeli rozkłady odpowiedzi potwierdzają znaczne rozpowszechnienie używania przez młodzież substancji legalnych, przede wszystkim alkoholu i tytoniu. W klasach młodszych tylko 12,4% uczniów nie ma wśród przyjaciół nikogo, kto piłby oraz 14,6% - nikogo, kto by palił. W klasach starszych analogiczne odsetki wynoszą 3,5% oraz 7,2%. Jednocześnie w klasach młodszych 18,4% badanych twierdzi, że co najmniej większość ich przyjaciół pali i 28,3% twierdzi, że większość pije. W klasach starszych takich respondentów było 22,7% oraz 54,5%. Znacznie mniej rozpowszechnione jest wśród przyjaciół respondentów zjawisko częstego upijania się, 28,5% badanych w klasach gimnazjalnych i 14,4% w klasach ponadgimnazjalnych nie przyjaźni się z nikim, kto by się upijał. Odsetek gimnazjalistów, których przyjaciele w większości upijają się wynosi 11,8%, a analogiczny odsetek wśród uczniów starszych – 18,6%. W klasach młodszych 49,7% młodych ludzi przyjaźni się z osobami palącymi konopie, w klasach starszych – 65,3%. Zdecydowanie rzadziej badani mają do czynienia z osobami używającymi innych substancji. Zarówno w klasach młodszych jak starszych przeważająca większość badanych twierdzi, że nikt z przyjaciół nie używa tych środków. Zgodnie z oczekiwaniami rozpowszechnienie używania poszczególnych substancji psychoaktywnych innych niż alkohol w otoczeniu respondentów nie jest jednakowe.

Poziom klasy		Nikt	Kilka osób	Sporo	Większość	Wszyscy
Młodsza kohorta (15-16 lat)	palą papierosy	14,6	36,9	30,1	15,9	2,5
	pije napoje alkoholowe	12,4	29,2	30,1	24,3	4,0
	upija się	28,5	41,2	18,5	10,0	1,8
	pali marihuanę lub haszysz	50,3	36,6	8,2	3,5	1,4
	bierze środki uspokajające lub nasenne (bez przepisu lekarza)	79,9	16,0	2,2	1,0	1,0
	bierze ecstasy	85,8	10,7	1,8	0,8	0,8
	używa środków wziewnych	86,1	10,0	2,1	0,7	1,1
Starsza kohorta (17-18 lat)	palą papierosy	7,2	33,3	36,8	20,8	1,9
	pije napoje alkoholowe	3,5	14,2	27,7	42,4	12,1
	upija się	14,4	39,9	27,0	15,6	3,0
	pali marihuanę lub haszysz	34,7	45,7	14,0	4,5	1,0
	bierze środki uspokajające lub nasenne (bez przepisu lekarza)	79,3	17,5	2,1	0,6	0,5
	bierze ecstasy	83,2	13,7	1,9	0,7	0,5
	używa środków wziewnych	91,3	7,0	0,8	0,5	0,4

Tabela nr 2. Ocena rozpowszechnienia używania substancji wśród młodzieży (odsetki badanych)
Źródło: Europejski Program Badań Ankiety w szkołach ESPAD, Warszawa 2020

V. CELE PROGRAMU

1. Cel główny

Celem głównym Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Wolanów na rok 2022 jest ograniczenie zjawiska i negatywnych konsekwencji społecznych, wynikających z używania narkotyków i innych substancji psychoaktywnych.

2. Cele szczegółowe:

1. zmniejszenie zainteresowania narkotykami i środkami psychoaktywnymi wśród dzieci, młodzieży i młodych dorosłych poprzez realizację rekomendowanych programów profilaktycznych;
2. podniesienie poziomu wiedzy mieszkańców gminy Wolanów w zakresie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych;
3. kontynuacja celów programów z lat poprzednich (z uwzględnieniem wcześniejszych doświadczeń oraz wypracowanych w latach ubiegłych efektywnych metod działań);
4. podejmowanie działań w zakresie zapobiegania zjawisku narkomanii,
5. ograniczenia dostępności środków odurzających, substancji psychotropowych środków zastępczych i NSP,
6. stworzenie lokalnego systemu działań profilaktycznych poprzez nawiązanie współpracy z różnymi instytucjami, stowarzyszeniami oraz organizacjami społecznymi w celu wyeliminowania czynników prowadzących do uzależnienia od środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP,
7. inicjowanie długofalowego procesu edukacji społecznej polegającego na systematycznym dostarczaniu wiedzy o uzależnieniach od środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP wszystkim podmiotom zaangażowanym w działania profilaktyczne i pomocowe oraz informowanie o dostępnych formach pomocy,
8. monitorowanie skali zjawiska narkomanii szczególnie wśród dzieci i młodzieży, w ramach monitorowania sytuacji epidemiologicznej w zakresie używania środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP oraz postaw społecznych i reakcji instytucjonalnych.

Cele opisane w programie w oparciu o zasadę SMART są skonkretyzowane, mierzalne, osiągalne, istotne i określone w czasie. Odnoszą się do celów strategicznych i operacyjnych Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Wolanów na lata 2016 – 2025, a mianowicie do Celu strategicznego nr 2 „Wspieranie rodzin oraz wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży”.

Cele Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Wolanów na rok 2022 będą realizowane w oparciu o cele szczegółowe z uwzględnieniem celów operacyjnych Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025 - Cel operacyjny nr 2 „Profilaktyka uzależnień”.

VI. ZADANIA PROGRAMU

Program zgodnie z wizją i misją Urzędu Gminy Wolanów ma za zadanie:

Zadania	Działania	Wskaźniki
---------	-----------	-----------

<p>1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem</p>	<p>1) Udzielanie porad i konsultacji dla osób uzależnionych i eksperymentujących z narkotykami oraz prowadzenie działań motywujących do podjęcia terapii ograniczenia szkód w związku z używaniem narkotyków.</p> <p>2) Współpraca z placówkami służby zdrowia w zakresie leczenia i rehabilitacji osób uzależnionych.</p>	<p>- liczba osób korzystających z porad i konsultacji; - liczba osób skierowanych na leczenie i rehabilitację; - liczba godzin w ramach, których udzielono porad i konsultacji.</p>
<p>2. Udzielanie pomocy psychologicznej i prawnej rodzinom, w których występują problemy narkomanii.</p>	<p>1) Udzielanie rodzinom z problemem narkotykowym konsultacji, wsparcia psychologicznego oraz bezpłatnych porad w zakresie prawa rodzinnego i opiekuńczego, cywilnego i karnego w ramach prowadzenia Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego.</p> <p>2) Wstępna diagnoza problemów w rodzinie.</p> <p>3) Prowadzenie grup wsparcia dla rodzin z problemem uzależnień.</p>	<p>- liczba udzielonych konsultacji, w tym prawnych i psychologicznych; - liczba osób uczestniczących w grupach wsparcia; - liczba godzin w ramach, których udzielono wsparcia.</p>
<p>3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo - rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo - wychowawczych i socjoterapeutycznych.</p>	<p>1) Wspieranie szkół podstawowych w rozwijaniu działań profilaktycznych, w szczególności obejmujących diagnozę problemu używania narkotyków na terenie szkoły i realizację adekwatnego do potrzeb programu profilaktycznego.</p> <p>2) Prowadzenie i zakup rekomendowanych programów profilaktycznych w zakresie organizacji czasu wolnego dzieci i młodzieży, stanowiących alternatywę wobec używania narkotyków.</p> <p>3) Prowadzenie działań edukacyjnych adresowanych do rodziców, których celem jest rozwijanie umiejętności wychowawczych.</p> <p>4) Prowadzenie i zakup rekomendowanych programów edukacyjno-informacyjnych, dotyczących środków</p>	<p>- liczba uczestników programów edukacyjno-profilaktycznych; - liczba uczestników kampanii i akcji edukacyjnych; - ilość wydanych i rozpowszechnionych materiałów edukacyjnych; - liczba wspartych konkursów i przedsięwzięć; - liczba zakupionych materiałów (książek, programów).</p>

	<p>uzależniających dla uczniów gminnych szkół.</p> <p>5) Wdrażanie w miarę potrzeb programów profilaktyczno-interwencyjnych dla młodzieży eksperymentującej z różnymi środkami psychoaktywnymi.</p> <p>6) Prowadzenie edukacji publicznej w zakresie problematyki narkotykowej, np. poprzez prowadzenie kampanii społecznych i akcji edukacyjnych podczas gminnych wydarzeń z udziałem mieszkańców, jak akcje charytatywne, zbiórki krwi, wydarzenia sportowe, rekreacyjne czy kulturalne; uwrażliwienie na konieczność szybkiej reakcji, nieobojętność wobec problemu.</p> <p>7) Monitorowanie skali problemu narkotykowego poprzez prowadzenie lokalnych badań, sondaży i diagnoz pozwalających ocenić potrzeby, zasoby i efekty podejmowanych działań oraz poznać aktualny stan problemów narkotykowych w gminie Wolanów.</p> <p>8) Zakup i rozpowszechnianie materiałów informacyjno-edukacyjnych.</p> <p>9) Wspieranie przedsięwzięć profilaktycznych realizowanych w szkołach i adresowanych do uczniów z podziałem na grupy.</p> <p>10) Wyposażenie Realizatorów Programu w materiały niezbędne do prowadzenia zadań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów narkotykowych.</p> <p>11) Upowszechnienie wiedzy i informacji na temat przeciwdziałania uzależnieniom i miejsc świadczących pomoc dla osób i rodzin z problemem narkotykowym.</p>	
--	--	--

<p>4. Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii.</p>	<p>1) Wspieranie działalności merytorycznej instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych z zakresu przeciwdziałania narkomanii.</p> <p>2) Organizowanie szkoleń, konsultacji, warsztatów na potrzeby Realizatorów Programu (pracowników urzędu, nauczycieli gminnych szkół, pracowników instytucji kultury, pracowników socjalnych, pracowników Policji, itp.) na temat problemów związanych z narkomanią.</p>	<p>- liczba uczestników szkoleń</p>
<p>5. Pomoc społeczna osobom uzależnionym i ich rodzinom dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.</p>	<p>1) Wspieranie pracowników socjalnych GOPS w Wolanowie poprzez finansowanie szkoleń i warsztatów z zakresu pracy socjalnej z osobami uzależnionymi.</p>	<p>- liczba osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, które podpisały kontrakt socjalny.</p>

Gminy Program Przeciwdziałania Narkomanii, jest dokumentem rocznym – dlatego też należy opierać planowane w nim działania na podstawach finansowych określonych w przyjętym na dany rok budżecie gminy. Program wskazuje pięć głównych zadań oraz określa działania niezbędne do ich realizacji oraz wskaźniki, które pozwolą na systematyczne monitorowanie działań. Większość z tych działań wymaga długofalowego i konsekwentnego postępowania dla osiągnięcia trwałych i skutecznych rezultatów, dlatego znajdują się w poprzednich programach i będą uwzględnione w programach na kolejne lata.

VII. ADRESACI PROGRAMU

Adresatami programu są wszyscy mieszkańcy Gminy Wolanów, a w szczególności młodzież szkolna, rodziny osób dotkniętych problemem narkomanii, osoby uzależnione od środków psychoaktywnych oraz przedstawiciele służb, instytucji działających na rzecz rozwiązywania problemów uzależnień.

Działania będą oparte o następujące poziomy profilaktyki uzależnień z uwzględnieniem

odpowiedniej grupy adresatów:

- a. **profilaktyka uniwersalna** – adresowana do wszystkich mieszkańców, bez względu na stopień indywidualnego ryzyka występowania problemów związanych z używaniem narkotyków i innych substancji psychoaktywnych;
- b. **profilaktyka selektywna** – adresowana do grup o podwyższonym ryzyku wystąpienia problemów, które ze względu na swoją sytuację społeczną, rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są narażone na większe od przeciętnego ryzyko wystąpienia problemów związanych z używaniem narkotyków i innych substancji psychoaktywnych; to działania o charakterze uprzedzającym a nie naprawczym;
- c. **profilaktyka wskazująca** – adresowanej do grup lub osób, które wykazują symptomy problemów związanych z używaniem narkotyków i innych substancji psychoaktywnych, nadal jednak są to działania o charakterze profilaktycznym, czyli są podejmowane wobec osób, które nie spełniają kryteriów diagnostycznych zaburzeń lub chorób wymagających leczenia

Leczenie osób uzależnionych, a także postępowanie po zakończeniu leczenia (np. zapobieganie nawrotom w uzależnieniach) nie należy do żadnego z poziomów działań profilaktycznych. Terapia, leczenie, postępowanie po leczeniu stanowią niezbędne kolejne etapy działań w rozwiązywaniu problemów zdrowotnych i społecznych:

- a. **terapia (leczenie, interwencja)** – obejmującej osoby wymagające specjalistycznej pomocy w związku z uzależnieniem;
- b. **rehabilitacja (postępowanie po leczeniu)** – realizacja programów readaptacji poprzez wsparcie psychologiczne, socjalne i społeczne (w tym zapobieganie nawrotom w uzależnieniu, grupy wsparcia, programy aktywizacji zawodowej).

Podczas planowania, a następnie realizowania działań profilaktycznych, szczególna uwaga jest kierowana na dzieci i młodzież. Obecnie wszystkie placówki oświatowe działające na terenie Gminy Wolanów realizują zadania prewencyjne, dotyczące zapobieganiu problemom społecznym, w oparciu o szkolne programy wychowawczo-profilaktyczne, zgodnie z wymogami ustawy o systemie oświaty. Gmina Wolanów wspiera placówki oświatowe w ich realizacji.

VIII. METODY REALIZACJI PROGRAMU

a. działania informacyjne:

- prowadzenie Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego,
- informacje przekazane (internet, prasa, radio, telewizja),
- informacje opublikowane (internet, prasa, radio, telewizja),
- ulotki, broszury, plakaty, wykłady tematyczne, prelekcje.

b. działania edukacyjne:

- Rekomendowane Programy Profilaktyczne,
- warsztaty dla rodziców, młodzieży, nauczycieli,
- organizowanie szkoleń, konsultacji, superwizji.

c. działania o charakterze alternatywnym:

- zajęcia pozalekcyjne
- zajęcia sportowe, prowadzone przez nauczycieli zajęć wychowania fizycznego, o charakterze modelującym prawidłowe postawy prozdrowotne.

d. działania interwencyjne:

- wstępna diagnoza,
- analiza i obserwacja,
- udzielanie porad i konsultacji dla osób uzależnionych i eksperymentujących z narkotykami,
- zajęcia w trakcie realizacji godziny wychowawczej,
- spotkania z psychologiem, pedagogiem, terapeutą,

- współpraca z placówkami służby zdrowia w zakresie leczenia i rehabilitacji osób uzależnionych.

IX. FORMY REALIZACJI PROGRAMU

- praca indywidualna
- praca grupowa jednolita
- praca grupowa zróżnicowana

X. SPOSOBY REALIZACJI ZADAŃ W PROGRAMIE

Sposób realizacji zadań:

- Pełnomocnik ds. profilaktyki uzależnień umiejscowiony w strukturze Urzędu Gminy Wolanów inicjuje oraz koordynuje realizację Programu, odpowiedzialny jest również za formalną i merytoryczną prawidłowość wydatkowanych środków przeznaczonych na realizację zadań wynikających z Programu oraz ewaluację.
- Nadzór nad realizacją programu sprawuje sekretarz gminy Wolanów.
- Kontroli prawidłowości wykonywania zadań w ramach Programu przez Realizatorów dokonują upoważnieni pracownicy Urzędu Gminy. Prawo kontroli przysługuje w toku realizacji zadań lub po ich zakończeniu, zarówno w siedzibie Realizatorów, jak i w miejscu realizacji zadań. Realizatorzy zadań na żądanie kontrolujących są zobowiązani udostępnić lub dostarczyć dokumenty i inne nośniki informacji oraz udzielić ustnie lub na piśmie wszelkich informacji i wyjaśnień, dotyczących kontrolowanych zadań.

Realizacja działań wynikających z Programu zostanie dostosowana do warunków i sytuacji epidemicznej kraju, a wszelkie czynności modyfikujące w zaplanowanych działaniach, realizowane będą w oparciu o obowiązujące przepisy oraz rekomendacje m.in. Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Edukacji Narodowej, Głównego Inspektora Sanitarnego, Krajowego Biura do spraw Przeciwdziałania Narkomanii

XI. REALIZATORZY PROGRAMU

Głównym realizatorem Programu jest Urząd Gminy Wolanów. W realizacji Programu uczestniczyć będą również m.in.:

1) Jednostki organizacyjne Gminy Wolanów:

- placówki oświatowe - PSP Bieniędzice, PSP Mniszek, PSP Wolanów i ZSP Sławno - prowadzące profilaktyczną działalność informacyjną i edukacyjną adresowaną do dzieci i młodzieży oraz rodziców. Szkoły realizują Programy Wychowawczo – Profilaktyczne.
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wolanowie - udziela pomocy społecznej osobom i rodzinom z problemami uzależnień m.in. od narkotyków. Zadaniem pomocy społecznej jest również zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym poprzez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielniania osób i rodzin oraz integracji ze środowiskiem.
- Gminne Centrum Kultury i Biblioteka w Wolanowie - promuje bezpieczny i „wolny” od środków psychoaktywnych styl spędzania wolnego czasu, w szczególności w ramach realizacji projektów adresowanych do dzieci i młodzieży.
- SP ZOZ w Wolanowie - dokonuje wczesnego rozpoznawania uzależnienia narkotykowego oraz kieruje do placówki specjalistycznej

2) Inne podmioty:

- a) Posterunek Policji w Wolanowie - realizuje zadania związane w szczególności z zapobieganiem destrukcyjnym skutkom zachowań osób uzależnionych w miejscach publicznych. Realizują również programy informacyjno-edukacyjne adresowane do dzieci i młodzieży.
- b) lokalne środowiska samopomocowe – prowadzą działania związane z przeciwdziałaniem narkomanii.
- c) inne osoby i podmioty realizujące zadania w obszarze ochrony zdrowia i pomocy społecznej.

XII. FINANSOWANIE PROGRAMU

Źródłem finansowania zadań „Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Wolanów w roku 2022” są środki własne w ramach budżetu Gminy oraz środki pochodzące z dochodów pochodzących z opłat za zezwolenia wydane na podstawie art. 18 (zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych) lub art. 181 (jednorazowe zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych; zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych na imprezach zamkniętych) oraz z opłat określonych w art. 111 (opłata za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych) cytowanej ustawy.

Poszczególne zadania ujęte w niniejszym Programie opłacane są w oparciu o uchwałę w sprawie budżetu Gminy Wolanów na rok 2022 i umiejscowione są w dziale 851 – ochrona zdrowia, w rozdziale 85153 – przeciwdziałanie narkomanii.

W 2022 roku na wydatki związane z realizacją Gminnego Programu Przeciwdziałaniu Narkomanii zaplanowano kwotę 8 000,00 złotych.

XIII. EWALUACJA PROGRAMU

Narzędzia ewaluacji Programu:

- a. monitoring realizacji zadań, wynikających z Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii prowadzony na bieżąco,
- b. sprawozdania finansowe i merytoryczne z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii sporządzone w terminie do 31 marca 2023 r,
- c. obserwacja dzieci i młodzieży (wychowawcy klas),
- d. ankiety dla uczniów,
- e. ankiety dla rodziców,
- f. wywiad (Dyrektor szkoły, Rada pedagogiczna, Psycholog, Terapeuta)
- g. analiza dokumentów.